

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (druhého senátu)

9. června 2005 *

Ve věci C-135/04,

jejímž předmětem je žaloba pro nesplnění povinnosti na základě článku 226 ES,
podaná dne 12. března 2004,

Komise Evropských společenství, zastoupená G. Valerem Jordanem a M. van Beek,
jako zmocněnci, s adresou pro účely doručování v Lucemburku,

žalobkyně,

proti

Španělskému království, zastoupenému N. Díaz Abad a M. Muñozem Pérezem,
jako zmocněnci, s adresou pro účely doručování v Lucemburku,

žalovanému,

* Jednací jazyk: španělština.

SOUDNÍ DVŮR (druhý senát),

ve složení C. W. A. Timmermans, předseda senátu, R. Silva de Lapuerta,
C. Gulmann (zpravodaj), R. Schintgen a G. Arestis, soudci,

generální advokát: L. A. Geelhoed,
vedoucí soudní kanceláře: M. Ferreira, vrchní rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 24. února 2005,

s ohledem na vyjádření předložená účastníky řízení,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 7. dubna 2005,

vydává tento

Rozsudek

- 1 Svou žalobou se Komise Evropských společenství domáhá, aby Soudní dvůr určil, že Španělské království tím, že povolilo lov holuba hřivnáče „a contrapasa“ v provincii Guipúzcoa, nesplnilo povinnosti, které pro něj vyplývají z čl. 7 odst. 4 směrnice Rady 79/409/EHS ze dne 2. dubna 1979 o ochraně volně žijících ptáků (Úř. věst. L 103, s. 1, dále jen „směrnice“).

Právní rámec

Směrnice

- 2 Článek 7 směrnice zní takto:

„1. S ohledem na početnost populace, zeměpisné rozšíření a úspěšnost rozmnožování ve Společenství mohou být druhy uvedené v příloze II loveny podle

vnitrostátních právních předpisů daného státu. Členské státy zajistí, aby lov těchto druhů nenarušil úsilí o jejich zachování v oblasti jejich rozšíření.

[...]

4. Členské státy zajistí, aby lov včetně případného sokolnictví byl prováděn v souladu s platnými vnitrostátními předpisy a v souladu se zásadami rozumného využívání a ekologicky vyvážené regulace příslušných ptačích druhů a že tento lov je u populací těchto druhů, zejména stěhovavých, slučitelný s opatřeními vyplývajícími z článku 2. Postarají se zejména o to, aby druhy, na které se předpisy o lovu vztahují, nebyly loveny během období odchovu mláďat ani v jednotlivých stádiích rozmnožování. V případě stěhovavých druhů se zejména postarají o to, aby druhy, na něž se předpisy o lovu vztahují, nebyly loveny během období rozmnožování nebo během období jejich návratu na hnízdiště. Členské státy zašlou Komisi veškeré příslušné informace o praktickém uplatňování svých loveckých předpisů.“

3 Holub hřivnáč je uveden v příloze II směrnice.

4 Podle čl. 9 odst. 1 směrnice:

„Pokud neexistuje jiné uspokojivé řešení, mohou se členské státy odchýlit od ustanovení článků 5, 6, 7 a 8 z následujících důvodů:

[...]

- c) aby v malém množství za přísně kontrolovaných podmínek a na základě výběru umožnily odchyt, držení nebo jiné rozumné využívání některých druhů ptáků.“

Vnitrostátní právní úprava

- 5 Podle osmého doplňujícího ustanovení zákona č. 40/97 ze dne 5. listopadu 1997 o změně zákona č. 4/89 ze dne 27. března 1989 o ochraně přírody a volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (BOE ze dne 6. listopadu 1997) může příslušný správní orgán, neexistuje-li jiné uspokojivé řešení, zrušit zákaz lovu stěhovavých druhů, kterým nehrozí vyhubení, během jednotlivých stádií rozmnožování nebo během období návratu na hnízdiště, aby na tradičních místech za přísně kontrolovaných podmínek a na základě výběru umožnil v malém množství odchyt, držení nebo jiné rozumné využívání určitých lovných druhů, v rámci omezení nezbytných k zaručení zachování druhů.
- 6 Každý rok odbor pro zemědělství a životní prostředí Diputación Foral de Guipúzcoa přijme vyhlášku povolující pro odpovídající rok lov holuba hřivnáče během období

jeho návratu na hnízdiště (lov „a contrapasa“), obvykle v období mezi 15. únorem a 25. březnem.

Skutečnosti předcházející sporu

- 7 V únoru 1998 byla Komisi podána stížnost oznamující povolení lovu holuba hřivnáče způsobem lovu „a contrapasa“ v provincii Guipúzcoa.
- 8 Dne 30. června 1998 španělské orgány, které byly dotázány v této věci dopisem ze dne 23. března 1998, tvrdily, že povolení tohoto způsobu lovu bylo odůvodněno:
- veřejnou poptávkou a tlakem, s ohledem na tradiční povahu lovu „a contrapasa“;
 - minimálním nebo nulovým vlivem tohoto lovu na zachování druhu;
 - omezujícími podmínkami, které vyhláška Diputación Foral de Guipúzcoa na lov holuba hřivnáče klade;

— neexistencí jiného uspokojivého řešení, které by mohlo nahradit povolení, za určitých podmínek a v malém množství, odchytu, držení nebo jiného rozumného využívání některých druhů ptáků.

- 9 Jelikož Komise měla za to, že Španělské království tím, že povolilo lov holuba hřivnáče „a contrapasa“ v provincii Guipúzcoa, nesplnilo povinnosti, které pro něj vyplývají z ustanovení čl. 7 odst. 4 směrnice, zaslala dne 30. dubna 1999 španělské vládě dopisem výzvu.
- 10 Dopisem ze dne 23. července 1999 uvedená vláda uplatnila, že v roce 1998 se lovecké sezóny tímto způsobem zúčastnilo pouze během 39 dnů 23 875 lovců, což ukazuje, jaká je poptávka a jaký je společenský tlak vyžadující tento způsob lovu na území provincie Guipúzcoa. S ohledem na tento tlak bylo jediným možným řešením povolit lov holuba hřivnáče „a contrapasa“ se všemi nezbytnými omezeními, vzhledem k tomu, že tento druh není na ústupu. Konečně bylo v tomto dopise upřesněno, že pouze 1 013 holubů bylo sestřeleno v roce 1998 a 1 158 v roce 1999. Lov „a contrapasa“ tak dodržuje zásady rozumného využívání a vyvážené regulace dotyčného druhu.
- 11 Jelikož se Komise domnívala, že z vysvětlení poskytnutých španělskými orgány vyplynulo, že nebyla splněna povinnost vyplývající z čl. 7 odst. 4 směrnice, zaslala dne 8. února 2000 Španělskému království odůvodněné stanovisko, v němž jej vyzvala k přijetí opatření nezbytných k tomu, aby vyhovělo tomuto stanovisku ve lhůtě dvou měsíců od jeho oznámení.

- 12 Jelikož Španělské království neodpovědělo na odůvodněné stanovisko, Komise usoudila, že vytýkané nesplnění povinností trvá a rozhodla se podat tuto žalobu.

K žalobě

Argumentace účastníků řízení

- 13 Komise tvrdí, že jelikož lov dotčený v projednávané věci se koná během období návratu holuba hřivnáče na hnízdiště, spadá pod zákaz upravený v čl. 7 odst. 4 směrnice. Inkriminovaný lov přitom nemůže být odůvodněn na základě výjimky upravené v článku 9 této směrnice. Jelikož je totiž účelem povolení lovu holuba hřivnáče „a contrapasa“ prodloužení běžného období lovu tohoto druhu na území, kde se tento druh v tomto období již vyskytuje, není v projednávaném případě splněna podmínka neexistence jiného uspokojivého řešení.
- 14 Španělská vláda v tomto ohledu uvádí, že požadavek upravený v čl. 9 odst. 1 směrnice, že neexistuje jiné uspokojivé řešení, má smysl pouze ve vztahu k jiným důvodům, než je důvod uvedený v bodě c) tohoto ustanovení. Nelze totiž předpokládat jiné uspokojivé řešení, než je zákaz lovu, které by mohlo nahradit povolení odchytu, držení nebo jiného rozumného využívání některých druhů ptáků za určitých podmínek a v malém množství, jak to stanoví čl. 9 odst. 1 písm. c)

směrnice. Uvedená vláda uplatňuje, že k lovu holubů hřivnáčů povolenému během období jejich návratu na hnízdiště každopádně dochází na jiném území, než kde jsou loveni během řádné sezóny. Místa lovu ve vnitrozemí, která jsou užívána pro tento lov během měsíce října a listopadu (období stěhování) se většinou nacházejí v jiných oblastech, než místa lovu užívaná v období měsíce února a března (období návratu), neboť se nacházejí hlavně podél pobřeží, v místech, kde se holubi hřivnáči nevyskytují během stěhování v měsíci říjnu a listopadu. Neexistuje tedy jiné uspokojivé řešení, které by představovalo alternativu lovu holuba hřivnáče během období jeho návratu na hnízdiště. Mimoto uvedený lov nijak neohrožuje zachování populace dotčeného druhu v uspokojivé míře.

Závěry Soudního dvora

- 15 Podle čl. 7 odst. 1 směrnice mohou být druhy uvedené v příloze II směrnice loveny podle vnitrostátních právních předpisů. Odstavec 4 téhož článku nicméně stanoví, že stěhovavé druhy, na něž se předpisy o lovu vztahují, nesmí být loveny zejména během období jejich návratu na hnízdiště.
- 16 V tomto případě podléhá holub hřivnák těmto dvěma ustanovením. Nesmí tedy být loven během období jeho návratu na hnízdiště.

- 17 Článek 9 odst. 1 písm. c) směrnice však připouští možnost povolit při dodržení podmínek vyjmenovaných v tomto ustanovení lov druhů uvedených v příloze II během období stanovených v čl. 7 odst. 4 směrnice, a tedy zejména během období jejich návratu na hnízdiště (viz v tomto smyslu rozsudek ze dne 16. října 2003, *Ligue pour la protection des oiseaux a další*, C-182/02, Recueil, s. I-12105, body 9 až 11).
- 18 Mezi podmínkami, které musí být podle čl. 9 odst. 1 písm. c) směrnice splněny, aby mohl být takový lov povolen, je uvedena podmínka spočívající v neexistenci jiného uspokojivého řešení (viz výše uvedený rozsudek *Ligue pour la protection des oiseaux a další*, bod 15).
- 19 Tato podmínka však nemůže být považována za splněnou, pokud se výjimečné období lovu, aniž by to bylo nezbytné, shoduje s obdobími, pro která směrnice stanoví zvláštní ochranu. Taková nezbytnost by neexistovala zejména tehdy, pokud jediným účelem opatření, povolujícího výjimečně lov, je prodloužit období lovu určitých druhů ptáků na území, kde se již vyskytují během období lovu stanovených v souladu s článkem 7 směrnice (viz výše uvedený rozsudek *Ligue pour la protection des oiseaux a další*, bod 16).
- 20 V projednávaném případě je namístě uvést, že se výjimečné období lovu holuba hřivnáče v provincii Guipúzcoa shoduje, aniž by to bylo nezbytné, s obdobími, během kterých směrnice stanoví zvláštní ochranu.

- 21 Z diskuse před Soudním dvorem totiž vyplývá, že oblasti provincie Guipúzcoa, kde se vyskytuje holub hřivnáč během období řádného lovu, jsou jen málo vzdálené od oblastí, kde se holub hřivnáč vyskytuje pouze během období svého návratu na hnízdiště. Prvně uvedené oblasti jsou tedy snadno dostupné lovcům bydlícím ve druhých oblastech.
- 22 Je nutno konstatovat, že vyhlášky přijímané každoročně příslušnými orgány provincie Guipúzcoa, které výjimečně povolují lov holuba hřivnáče v oblastech této provincie, zejména v několika pobřežních obcích, kde se tento druh vyskytuje pouze během období svého návratu na hnízdiště, v podstatě pouze prodlužují období lovu holuba hřivnáče na zeměpisném území tvořeném provincií Guipúzcoa, která s ohledem na to, co bylo výše uvedeno, musí být považována za jednotné území, ve kterém se dotčený druh vyskytuje již během období lovu stanoveného v souladu s článkem 7 směrnice.
- 23 Vzhledem k tomu, že podmínka spočívající v neexistenci jiného uspokojivého řešení není v projednávaném případě splněna, nemůže být lov holuba hřivnáče během období jeho návratu na hnízdiště podle čl. 9 odst. 1 písm. c) směrnice povolen.
- 24 Takový lov je tedy v rozporu s čl. 7 odst. 4 směrnice.

- 25 Tento závěr nelze zpochybnit argumenty Španělské vlády, že holub hřivnáč jednak není ohroženým druhem, jednak že ve Spojeném království je loven po celý rok a konečně že španělské soudy usoudily, že vyhlášky povolující lov holuba hřivnáče „a contrapasa“ v provincii Guipúzcoa jsou v souladu se španělskými právními předpisy o lovu, které jsou samy o sobě v souladu se směrnicí.
- 26 První dva uplatňované argumenty totiž nesouvisí s podmínkou spočívající v neexistenci jiného uspokojivého řešení, a nejsou tedy takové povahy, aby ovlivnily závěr uvedený v bodě 22 tohoto rozsudku.
- 27 Pokud jde o třetí argument, je nerelevantní, jelikož bylo shledáno, že lov „a contrapasa“ je v rozporu s čl. 7 odst. 4 směrnice.
- 28 V důsledku toho je namístě konstatovat, že Španělské království tím, že povolilo lov holuba hřivnáče „a contrapasa“ v provincii Guipúzcoa, nesplnilo povinnosti, které pro něj vyplývají z čl. 7 odst. 4 směrnice.

K nákladům řízení

- 29 Podle čl. 69 odst. 2 jednacího řádu bude účastníku řízení, který byl ve sporu neúspěšný, uložena náhrada nákladů řízení, pokud účastník, který byl ve sporu úspěšný, náhradu nákladů ve svém návrhu požadoval. Vzhledem k tomu, že Komise požadovala náhradu nákladů řízení a Španělské království bylo ve sporu neúspěšné, je namístě mu uložit náhradu nákladů řízení.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (druhý senát) rozhodl takto:

- 1) Španělské království tím, že povolilo lov holuba hřivnáče „a contrapasa“ v provincii Guipúzcoa, nesplnilo povinnosti, které pro něj vyplývají z čl. 7 odst. 4 směrnice Rady 79/409/EHS ze dne 2. dubna 1979 o ochraně volně žijících ptáků.
- 2) Španělskému království se ukládá náhrada nákladů řízení.

Podpisy.